

Abonnement pour un an
300 piastres
Edition spéciale 500 piastres

Adresse:
"IDJTIHAD", Constantinople

Téléph. St. 865
XXI ème ANNÉE
15 Mai 1926 — No 204

الاجتهاد

IDJTIHAD

علمی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [۲۴ نسخہ]
تورکیا ایچون ۲ ، خارج ایچون
۳ ، اعلا کاغذلیسی ہ ایرادر .

ادارہ خانہ سی :
جفال اوغلندہ « اجتہاد ٹہوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمی برنجی سنہ

نومرو ۲۰۴-۱۶ مایس ۱۹۲۶

هر آي اجرا آتري حقنده بر راپور تنظيميله وكالت عاډهسى معرفتيله صخيه وكالته كوند رهميه مجبور اولماليديرلر .
۷ - كوي قانونك مواد صخيه سنك منتظماً تطبيق ايچون ناحيه مديرلر مسؤل وهر آي اجرا آتري حقنده بر راپور تنظيمه مجبور طوتيلماليدير .

۸ - وظيفه سنى جديته ايضا ايدين اطبا ، زراعت مامورلر ، ناحيه مديرلر و صخيه مامورلر ينه هر سسنه نهايتنده مكافات نقديه ويرلى ؛

۹ - كويلر ينك احوال صخيه سنى مكملأاً تأمينه چاليشان كويللره كوي نامه (داميزلق چيفت حيواناتي ويا ديكر برهديه) ويرلى وبوصورتله تشويق وترغيب ايدملى .

۱۰ - مملكتهمزده قنه قنه آغاجي يتشديرمك ممكن اولوب اولماديني تحقيق ايدملى ممكن ايسه موافق منطقه لرده زرع ايدملى .

بوموادك تطبيقى ايچون بويوك مصارف وفدا كارلقلرك اختياري ضروريدير . مع مافيه ؛ هر سسنه بولن ويا معلولأاً هيئت اجتماعيه آراسندن چكيلوب مستهلك موقعنه كچن يوز بيكرجه انسانك محافظه صحت وحياتي ايچون فدا كارلق اختياري ضروريدير . مناقشه ايدمك ، بلكه يه جكي زمانمز قلاممشر . ۱۹ تيمرين اول ۱۳۴۲ ملاطه :

در قور مظهر

شيلمه رك حياتي و اثرلري

شيللهر ۱۷۵۹ سنه سى تشرين ثاني سنك ۱۰ نجى كوني آلمانيانك «مارباخ» شهرنده بير جراحت فقير وكوچوك ، وضع بير عائله نك يكانه اوغلو اولاراق دنيايه كلشدر . معلومات ابتدايه سنى باستورندن يعنى محله سنك امامندن آلمشدر . «موسهر» اسمنده بولونان بو فضيلتلى ومنور باستورك فياض تربيه و تعليمك تاثيرى «شيللهر» ك بوتون حياتنده معمر اولمشدر . ابتدائى رشدى تحصيلنى بير لاتين مكتبنده بيتيرمشدر . ۱۷۷۳ ده (شارل وورتن بهرغ» ، «شيللهر» ي بير عسكرى مكتبنه قبول ايتش بير آز صوكره بو مؤسسه Karlschule ناميله بير مكتب

همده كويلي طرفندن دائماً طاشينمسي ايچون كويلي يه عاډ اوراقى محافظه ايدمك بر محلى احتوا ايتمليدير . عادتاً مشيندن برر جيب جزؤدانى شكنده ؛ [مع هذا فرنكييلر ايچونده بوقيل جزؤدانلره احتياج واردر]

۴ - تداوى يه حسن دوام ايدن كويلي يه مناسب وفائدهلى برهديه ويرلى ؛

۵ - ديسپانسرلره سوق ايديله جكي افقر فقرايه وسائط نقليله خصوصنده قولايلىق تأمين ايدملى ؛

۷ - مرزغى محللرده ، كويلي يه بلا استثناء هفته ده ايكي كون كينين توزيع ايدملى ؛

۴

نهبئات صخيه و نافع

۱ - هر ولايتنده كي باطالقلر حقنده كشف راپورلر تنظيمه نافع دأئرلر مجبور طوتيلمالى ؛

۲ - عمومى بر پروگرام آلتنده هر سسنه منتظماً باطالقلرك قورودماسنه چاليشمالي ؛ حتى قوروديلان باطالقلردن حصوله كله جكي اراضى ، شرائط مناسبه يله قورودان اشخاص ويا شركتله ترك ايدملى ؛ [بو طرزده حركت ايديلر سس آزمونده بويوك موفقيتله تأمين ايديله جكي شهبه دن وارستدر]

۳ - پرنج تارلار ينى كويلردن و ايجاب ايدن محللرده كويلر پرنج تارلارندن اوزا قلاشديرملى ؛ بو خصوصده موجود قانون جديت وشدتله تطبيق ايدملى وكويلي يه قولايلىق ايچون حكومتجه معاونت نقديه وعينيده بولونيلمالى ؛

۴ - پرنج زرع ايدن كويلويه ، پنجره لره گر يلك اوزره تل قفسلر توزيع ايدملى واستعمالنى مجبورى قيلملى .

۵ - هر قضاده بوقاليتپوس فيده لكرى احداث ايدملى ، بوراده يتشديرلن فدانلر ، اراضيسندن اوراق بويوك صو كچن اشخاصه توزيع ايدملى وصو كنار ينه ديكديرملى در .

۶ - بوقاليتپوس يتشديرملى وكويلره توزيعيله صو كنار ينه ديكديرملى زراعت مامورلر طرفندن ياپيلماليدير . وزراعت مدير و مامورلر بو خصوصده قانوناً مجبور طوتيلمالى در . عين زمانده زراعت مدير و مامورلر

1776 تاریخندن اعتباراً Schwäbisches Magazin ده

ایلك اهمیتسز ، شعر تجربہ لری نشر ایتدی .

او صرہ ده ایدی که Die Räuber یعنی (حیدودلر) عنوانی فاجعه سنی یازمائی دوشو نندی . تمامیلہ سربست اولماق و بو فاجعه یی یازماق ایچین آقاده میائی ترک ایتہ یی تصمیم ایتدی . فقط بری طبعه دیگر ی طبیعیا ته دائر ایکی اثر وجوده کتیرمه دجه . استغفاسی قبول اولونمادی . بو ایکی اثری وجوده کتیردی ، کندیسنه طیب دیلوماسی و بریلدی . بیر « غره نادیه » آلاینه بیر طیب عسکری وظیفه سیله توظیف اولوندی .

بو مأموریت اثناسنده ایدی که مشهور Die Räuber فاجعه سنی اکمال ایتشدی . « حیدودلر » ، 1782 تاریخنده ایلك دفعه اولاراق (مانہایم) ده سرائک تیاتروسنده اویناندی ؛ پک بویوک رغبت کوردی . بوموفقیته « شیللہر » ک حیات ادیسینک مجراسنی دریندن چیزمش بولونیوردی . اوزمان دن بری « شیللہر » ، فاجعه نویسلسکه حصر وجود ایتدی .

بونی متعاقب Fiesco عنوانی فاجعه سنی یازمایه باشلادی . فقط بو ائشاده بویوک بر مانعیه اوغرادی : (غراندوق دو وورتن بهرغ) ، که فاجعه نسویسلکی مسخره لاق تلقی ایدی یوردی ، بعدما تراژده یا یازماماسنی و (وورتن بهرغ) شهرینی ترک ایتہستی « شیللہر » . امر ایتدی . بیر طیبیک ادبیاتله اشتغال ایتہسنی حیوانجه سنه حیوانلق عد ایدی یوردی .

بو فلاکت اوزهرینه « شیللہر » پک متأثر و منکسر اولمشدی ؛ یالکیز سحیه سنک متاتی و اهلیت عظیمه سی سایه سنده مایوسیتدن قورتولمشدی . (غراندوق دووورتن بهرغ) ک تعدیاتنه نہایت کورمه دیکندن (مانہایم) . فرار ایتدی و اوراده یرلشمه یه قرار ویری . فراری موفقیتیه نتیجه لندی .

فقط (مانہایم) ده ده اون یی کدر بکله یوردی : چونکه (فیه سکو) نک تیاتروده اوینانیلما سنه مساعده ایدیلہدی . آنجا ق بر سنه صوکره یعنی 1783 تاریخنده کتاب شکلنده باصیلدی . عینی سنه ظرفنده Kabale und Liebe یعنی « ایستیکه و محبت » عنوانی فاجعه سنی

طبی یه تحویل اولونمشدر . نظرندہ کی وسعت و نفوذنی « شیللہر » ، بو مکتبه مدیون در . چونکه بو مکتبه ده معلم لریالکیز طب دکل کافه علوم اجتماعیه و ادبیہ و سائرہ یی ده تدریس ایدی یورلدی .

مکتبه بولوندینی مدتی و حتی مکتبک صوک صنفنه وارنجه یه قدار حیات فکرینک خط حرکتی چیزمه مشدی . بو صورتله تهؤلوجیا یعنی الهیات اوقومایه باشلامشدی . بوتبع کندیسنی تطمین ایدمه یوردی . اوزمان علوم حقوقیه تبعه کیریشدی . علوم حقوقیه ، الهیات و طب و فقط بالخاصه طب سایه سنده روحی تشکل ایتدی .

(شیللہر) ک Berlin شهرنده مرکوز بر « پوست » ی

بو آقاده مینک صوک صنفنه قدار هیچ بیر شی یازماق آرزو و تشبثده بولونمادی .

مشهور آلمان محرری (قلوب شتوق) ک مسیحنامه Messiadé عنوانی کتابی ایلك دفعه اونک روخنده ئیده آلیزمی اوینایردی .

فقط اونک روحنک تشکلی و طوتاجنی خط حرکت اوزرینه ال بویوک تأثیر اجرا ایدن (بویوک آدم لک حیاتلری) اسملی کتاب مشهور مؤلفی Plutarque ایله Contrat Social مؤلفی « ژان ژاک روسو J. J. Rousseau » اولمشدر .

و Guber شیلله رڪ منهایمى تماماً ترك ایدرهك منحصرآ ادبیاتله اشتغال و مهارت ادبیه سنى توسیع ایتك اوزره (لایپزیغ) هكلدیكنی كوردیلر . (لایپزیغ) ده (شیلله ر) ك حیاتی ساكن و مستریخ كچوردی . و بورفاه و سعادت روحیه بهیه سنده در ، كه Lied an die Freude (نغمه مسرت) عنوانی منظومه سنك ویردیكى حظوظات معنویه ایله متمم اولیورز .

(دون قارلوس) فاجعه سنى (لایپزیغ) ده اكمل ایتدی وینه اوراده Der Verbrecher aus Infamie عنوانی حكهیه سنك اساسلرنی حاضرلادی .

«روحلری كورن Der Geisterseher» عنوانی مشهور رومانى بیتیردی . و بونلری (راینیشه تالیا) مجموعه سنده نشر ایتدی .

بو اثنالرده تاریخ تنبعی ایچین شاعرده بویوك برآرزو و استعدادك اوایندینی كورولور .

(دون قارلوس) ده بیله شاعرك مهارت مورخانه سى مشهوردر . بو اثرك اساسی پك یوكسك بیر فكدرد ، كه بوتون اثرك آره سنده بیر رنك مفكوره پرستی آلتنده كورولور . سانخلر ، نص لرله دولو اولان «دون قارلوس» ده مستعمل اسلوب بیان نمونه امتثال عد اولونور .

بو تراژه دیانك الك مهم وال فعال قهرمانى (ماركى پوزا) بالذات (شیلله ر) ك بویوك روخنك تمثالی در دینیه بیلیر .

1787 ده (لایپزیغ) دن چقار و كندیسنك برحق زمان دن برى «مادام قالب» طرفندن دعوت اولوندینی (وایمار) شهرینه نقل خانه ایدر .

الهام زار و ملهمه ستان اولان بوملكتده ، (شیلله ر) ، (شارل اوکوست دو وایمار) ى احاطه ایدن كزیده ذكالر ظرفندن غایت حرارتلى بیر حسن قبول كورور . «وایمار» جوارنده برکویه چکیله رك (هولاندانك انقساسى) عنوانی تاریخ کتابی یازمایه باشلار ؛ بو كتاب 1783 ده طبع و نشر اولونور .

سفالت معنویه ، سرعتله چالیشمایه شاعری مجبور ایدیوردی . بوتون منابع تاریخییه مراجعه رغماً بو کیفیت استعجال بالطبع اثری اوزهرینه تأثیر اجراسندن خالی قالمایوردی . عینی زمانده بعضی شعرلرده یازیوردی ، كه

اكمل ایتدی و Don Carlos فاجعه سنى یازمایه باشلادی . 1783 سنه سنك تموزنده (مانهایم) تیاترومدیر مشهوری Dalber ، «دون قارلوس» و «انتریق و محبت» تراژه دیالرنی كال تهالكه تیاتروسنه قبول ایتدی . «دون قارلوس» اساساً بیر عائله درامیدر ، منحصرآ سیاسی دكلدر . بو درامك مركز ثقلتنی تشکیل ایدن شی پدرینك زوجه سى قرالیچه (ئلیزابته دووالوا) یه ، (دون قارلوس) ك محبت مجرمیدر . «دون قارلوس» ى بو محبت ثوولدورور .

شونى ده نظردن اوزاق طوتمامالی كه بالخاصه Kabale und Liebe بویوك بیر حسن قبوله مظهر اولاراق مؤلفك منكسر بولونان روحنى تشجیع و تنشیط ایتشدرد . (فاباله اوندلییه) ، «شیلله ر» ك كنچ اثرلرنك اك ایسیدر . بو اثرده ، زمانك بوتون احوال الیه سنى بویوك مهارت و وضوح ایله كوسته ریوردی .

حیوانی و مادی قوت لرك یوكسك حس لر اوزهرینه اجرا ایتدیكى تضیقات و تعدیات بو فاجعه نك موضوعنى تشکیل ایدیوردی .

فضائلك و حسیات عالیه نك قربان اولدینی كورولیوردی . اشخاصنه غایت قوتلى شخصیت ویریوردی . بو فاجعه ده «شیلله ر» ك عظیم بیر احتراض شاعرانه سى شدتله كورولیوردی . فقط ، مع الاسف ، احوال معیشیه شاعری یزار ایتكده دوام ایدیوردی ؛ سفالت بویوك بیر حما خسته لنى ده منضم اولدی . خسته لقندن قالقار قالقماز Reimische Thalia یعنی (رهن وادیمی) عنوانی مجموعه سنى نشره باشلادی .

1785 تاریخنده Don Carlos ك بیرنجی پرده سى بو مجموعه ده انتشار ایتشدرد .

(دون قارلوس) ك تأخر اكالنه سفالت و خسته لق سبب اولمشدى . شوراسى شایان دقتدر ، كه «شیلله ر» ایلك دفعه اولاراق بو اثرده تقطیعلى وزن Rythme استعمال ایدیور .

بو صرده ایدی ، كه (مادام قالب) اسمنده بیرخانمله معارفه پیدا ایتدی ، یو معارفه «شیلله ر» ك بوتون حیاتی اوزرنده مستمر و عظیم بیر تأثیر براقشدر .

1789 ده Leipzig شهرنده كی دوستلرندن Kerner

بونلرایچنده Die Götter Griechenlands یعنی «یونانستانک
اللهاری، منظومه سی واردی .

متوالی محرومیت و سفالت لردن صوکره «Goethe» نك
التاس و حمایه سی سایه سنده بیر مایه رفاه اولماق اوزره
«یهنا» دارالفنوننه تاریخ معلمی تعیین اولونیوردی .
هر درس ایچین آیریمجه تتبع و تدقیقاتده بولونوردی .
ایلك تاریخ درسی : تاریخ عالم مطالعه سنده غایه ندر؟
و ، تاریخ عالم ندرجه یه قدر تتبع اولونمالیدر ؟ موضوعلری
اوزره یینه ایدی .

(خاطرات تاریخیه) عنوانلی اثریله (اوتوز سنه
محاربه سی تاریخی) بوزمانك محصل لرندن در . بو (اوتوز
سنه محاربه سی تاریخی) بیر اثر تاریخیدن عبارت دکلدر .
بونده فاجعه نویسلک شیمه سی کمال حشمتله حکمران
اولمشدر . Wallenstein و «کوستاو آدولف» ، بویکی
سیای بلند و محتشم ، عظیم بیر مهابت و مهارت شاعرانه
ایله تصویر اولونمشدر .

(شارلوت لانغن فلد) ایله ازدواج ایتمه سی ، شاعره ،
چوقدن بری تحریر و انتظار ایتدیک سعادت و استراحت
روحو ویریوردی .

بو نعمت و رفاه اثناسنده برکوکس خسته لغنه اوغرا دی
و سختی مادام الحیات تزلزله اوغرا دی .

اعاده عافیت ایتدیک وقت ، خسته لق اثناسنده کی
ضایعات مالیه سی تضمین ایتک ایچین مضاعف بیر غیرت
ایله چالیشمایه مجبور بولوندی . ایشته بو ائشاده معهود
(فرانسه انقلاب کبیری) انفلاق ایتدی . بو قیام قیامتتا
«شیللر» ک روحنده آتشین بر طرفدار و مدافع بولیوردی .
فقط «اون آلتینجی لوی» نك اعدام ایدیله سی «شیللر» ک
بوتون حسیات طرفکیرانه و مهیجانه سنه بیر ضربه مهلکه
وورمشدی : بیر آلمان روحی ، بیر قیصر ققاسنک یره
یووارلانماسنه تحمل ایده مه یور دیمکدی . تبدیل هوا
ایتمک مهیج سیکرلرخی دیکلندیرمک ایچین مملکته کیتدی .
عافیت بولدوقدن صوکره کندیسندده ، فلسفه حسنیه
بویوک بیر تمایل و انحصار کورولدی .

[دوام ایده جک]

ادبی ستوره

«قانی آقشام» دن [۴]

بر بارجه

آیشه — اعمی علی

علی

بمده کوزم بلکه آچیلیر او دقیقه ،
اوکده کونش نوری صاچیلیر او دقیقه ..
کیله قونوشم کوزل دنیایی گور دیورلر ،
صوکره آردمدن بم آجیوب کور ... دیورلر !
کل ندر ، بلبل ندر .. بم خبرم واری ؟
بموسم ایچنده ژ .. ایلك بهار ، صوک بهاری ؟
آغلامی ایچین بیله برداملا کوز یاشم یوق ،
بم بر یولداشم یوق .. بم بر یولداشم یوق ! ..
آیشه

دعا ایت علی ، بوکون آچیلیر کوزک بلکه
دنیا یده کورورسک ...

علی

اومود او یله کوزل که ...

علی

آیشه کل .. او طور ساک آ .. باپ یالکنز .. باش باشیز ،
سیرین روزگار آسیبور .. شلک یاپیور مایس ..
« آیشه صورار : »

مایس ده کیلی بو آی ...

آیشه

مایس ..

علی

کراز باغلی

دیورلر : شنه ندردی ینه یشیل داغلی ..
مایس اولمش .. مارت اولمش .. بم ایچین هیسی بر ،
روزگارک سیرینکی یالکنز باکا آلوییر ..
بجه ده کیشن موم صوغوقله صیجاقلق ! ..
« نیاز کار : »

آیشه .. سن ده سویله .. شن سوزلرک ایللیق ایللیق
اوقشاسین کوکلی ! ..

آیشه

نه سویله یم سکا ، علی ؟

علی

آیشه .. سن سویله مرسه کیم سویلر باکا ! ..

آیشه

علی ! ..

[*] « ملی صحنه » هیئت طرفندن تمثیل ایدلک اوزره قبول

ایدلشد .